

# Spis treści

|                                                                                                    |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Wstęp.....                                                                                         | 9         |
| Rozdział 1                                                                                         |           |
| <b>Powstanie i rozwój technologii oraz systemów komputerowych .....</b>                            | <b>11</b> |
| 1.1. Historia i rozwój komputerów" oraz sieci komputerowych .....                                  | 11        |
| 1.2. Znaczenie protokołu TCP/IP i jego pochodnych<br>dla działania sieci komputerowych.....        | 22        |
| 1.3. Pierwsze regulacje prawne w zakresie zwalczania<br>cyberprzestępczości.....                   | 25        |
| Rozdział 2                                                                                         |           |
| <b>Ogólna charakterystyka przestępczości komputerowej .....</b>                                    | <b>35</b> |
| 2.1. Rozwój i charakterystyka przestępczości komputerowej .....                                    | 35        |
| 2.2. Klasyfikacja przestępstw komputerowych.....                                                   | 44        |
| Rozdział 3                                                                                         |           |
| <b>Regulacje prawne w przedmiocie ochrony praw autorskich i informacji .....</b>                   | <b>53</b> |
| 3.1. Ochrona praw do programów komputerowych.....                                                  | 53        |
| 3.2. Regulacje prawne w zakresie powielania topografii<br>układów scalonych.....                   | 61        |
| 3.3. Rozwiązania prawne w zakresie karalności sprawców przestępstw<br>komputerowych w Polsce ..... | 63        |
| Rozdział 4                                                                                         |           |
| <b>Ochrona obrotu gospodarczego.....</b>                                                           | <b>89</b> |
| 4.1. Zagadnienia ogólne .....                                                                      | 89        |
| 4.2. Definicja i przesłanki jej kształtowania .....                                                | 90        |
| 4.3. Przestępczość gospodarcza w środowisku komputerowym.....                                      | 91        |
| 4.4. Odpowiedzialność sprawcy w polskim systemie prawnym. ....                                     | 96        |

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| 4.5. Oszustwo komputerowe.....           | 103 |
| 4.6. Oszustwo telekomunikacyjne.....     | 110 |
| 4.7. Fałszerstwo komputerowe.....        | 115 |
| 4.8. Kradnie/ czasu pracy komputera..... | 124 |

## Rozdział 5

|                                                                          |            |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Techniki popełniania przestępstw z wykorzystaniem komputera .....</b> | <b>127</b> |
| 5.1. Atak komputerowy.....                                               | 127        |
| 5.2. Niszczenie danych i programów komputerowych.....                    | 138        |
| 5.3. Sabotaż i szantaż komputerowy .....                                 | 151        |
| 5.4. Nieuprawnione wejście do systemu komputerowego .....                | 155        |
| 5.5. Podśluch komputerowy .....                                          | 170        |
| 5.6. Szpiegostwo komputerowe.....                                        | 177        |
| 5.7. Cyberterrozym .....                                                 | 182        |

## Rozdział 6

|                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Melodyka ujawniania i zwalczania przestępstw komputerowych .....</b>                       | <b>185</b> |
| 6.1. Ujawnianie przestępstw komputerowych i gospodarczych.....                                | 185        |
| 6.2. Źródła <b>pierwszych</b> Informacji o przestępstwie .....                                | 186        |
| 6.3. Reakcja organów ścigania na zawiadomienie<br>o popełnieniu przestępstwa .....            | 188        |
| 6.4. Formy i cele postępowania .....                                                          | 190        |
| 6.4.1. Czynności sprawdzające .....                                                           | 190        |
| 6.4.2. Dochodzenie w niezbędnym zakresie .....                                                | 191        |
| 6.4.3. Dochodzenie w sprawach o przestępstwa komputerowe<br>i pranie brudnych pieniędzy ..... | 193        |
| 6.4.4. Śledztwo w sprawach o przestępstwa komputerowe .....                                   | 196        |
| 6.5. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia .....                                                   | 198        |
| 6.6. Oględziny- ujawnianie i zabezpieczanie śladów .....                                      | 200        |
| 6.7. Przeszukanie i zabezpieczenie dowodów przestępstwa .....                                 | 201        |
| 6.7.1. Organizacja i zasady działania grupy<br>operacyjno-rozpoznawczej .....                 | 201        |
| 6.7.2. Poszukiwanie narzędzi i środków służących popełnieniu<br>przestępstwa.....             | 202        |
| 6.7.2.1. Przygotowanie przeszukania.....                                                      | 203        |
| 6.7.2.2. Przeszukanie miejsca zdarzenia .....                                                 | 207        |
| 6.7.2.3. Przeszukanie przestrzeni komputera .....                                             | 203        |
| 6.7.2.4. Czynności końcowe .....                                                              | 210        |

|                                                                                              |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 6.8. Przesłuchanie świadków i uprawnienia pokrzywdzonych .....                               | 211        |
| 6.8.1. Stadia i taktyka przesłuchania świadków.....                                          | 211        |
| 6.8.2. Problematyka zeznań świadka- zestaw pytań .....                                       | 212        |
| 6.8.3. Uprawnienia pokrzywdzonych .....                                                      | 213        |
| 6.9. Biegli i ekspertyzy .....                                                               | 214        |
| 6.9.1. Biegły jako opiniodawca lub konsultant .....                                          | 214        |
| 6.9.2. Rola ekspertyzy kryminalistycznej i wiadomości specjalnych .....                      | 216        |
| 6.9.3. Schemat ekspertyzy .....                                                              | 216        |
| 6.9.4. Rodzaje ekspertyz .....                                                               | 217        |
| 6.10. Czynności operacyjno-rozpoznawcze .....                                                | 220        |
| 6.10.1. Przesłuchanie podejrzanego .....                                                     | 224        |
| 6.12. Okazanie osób i rzeczy.....                                                            | 226        |
| 6.13. Konfrontacja .....                                                                     | 227        |
| 6.14. Zatrzymanie podejrzanego.....                                                          | 228        |
| 6.15. Eksperyment procesowo-kryminalistyczny .....                                           | 230        |
| 6.16. Wniesienie aktu oskarżenia .....                                                       | 231        |
| <br>Rozdział 7                                                                               |            |
| <b>Sprawca przestępstwa komputerowego .....</b>                                              | <b>235</b> |
| <br>Rozdział 8                                                                               |            |
| <b>Zapobieganiu przestępczości komputerowej .....</b>                                        | <b>251</b> |
| 8.1. Przeciwdziałanie piractwu komputerowemu .....                                           | 251        |
| 8.2. Prawne podstawy modelu zwalczania przestępczości komputerowej .....                     | 267        |
| 8.3. Techniczno-organizacyjne podstawy modelu zwalczania<br>przestępczości komputerowej..... | 278        |
| <br><b>Wnioski.....</b>                                                                      | <b>291</b> |
| <b>Bibliografia .....</b>                                                                    | <b>299</b> |
| <b>Słowniczek pojęć informatycznych .....</b>                                                | <b>317</b> |
| <b>Wykaz skrótów .....</b>                                                                   | <b>323</b> |